

Pravljica o grajskem duhcu

*Mentorici:
Brigita Čeh
Mateja Horvat Duh*

*Učenci turističnega podmladka:
Aljaž Mikič, 1. razred (avtor naslovnice)
Marina Maučec, 9. razred
Matjaž Maučec, 8. razred
Maja Žver, 8. razred
Nives Blažič, 7. razred
Lucija Vidonja, 7. razred
Nuša Matko, 7. razred
Lana Strniša, 7. razred*

Beltinci, januar 2012

*Tam dol' na ravnem polju,
stoji, stoji en beli grad,
tam dol na ravnem polju
stoji en beli grad ...*

Kazalo

UVOD.....	4
1. PRAVLJICA O GRAJSKEM DUHCU	5
2. TRŽENJE.....	17
3. KONCEPT TRŽNICE.....	17
4. ARHIVIRANJE NALOGE.....	17
5. ZAKLJUČEK.....	18
6. POVZETEK.....	19
7. LITERATURA.....	20
8. PRILOGE.....	21
I. Priloga 1	21
II. Priloga 2.....	21
III. Priloga 3.....	22
IV. Priloga 4.....	24
V. Priloga 5.....	25

UVOD

V osrčju Beltinec leži biser iz 15./16. stoletja – baročni dvorec, ki sije v vsej svoji lepoti, obdan z 8 ha parkovnih površin. Dvorec s svojo zgodovino buri domišljijo marsikateremu domačinu, turistu ali naključnemu popotniku.

V dvorcu je kar nekaj časa delovala lekarna, po drugi svetovni vojni so učenci tam obiskovali osnovno šolo, danes pa je v prostorih Zavod za kulturo in turizem Beltinci, stalna razstavna zbirka Zgodovina zdravstva v Pomurju s poudarkom na lekarništvu, restavracija, poročni prostori ...

Danes je grad, ki je nekoč predstavljal »srce« Beltinec, osamljen, zato smo se turistični podmladkarji odločili, da gradu vsaj malo povrnemo nekdanji blišč in slavo in da »spečega velikana« ponovno prebudimo iz stoletnega sna.

Vemo, da so učencem klasična vodenja in ogledi gradu ponavadi dolgočasni, suhoparni in prenasičeni z različnimi zgodovinskimi podatki. Mi smo se hoteli temu izogniti, zato smo grad postavili v središče našega druženja, klasična vodenja pa nadomestili z naravoslovno-športnim dnevom, s poudarkom na druženju in našem duhcu.

Osnovnošolskim učencem smo pripravili nekaj novega, zabavnega ... S pomočjo duhca, našega turističnega produkta, smo jih popeljali v pravljичni svet, svet domišljije, svet igre, skrivnih rogov ...

Ciljna skupina našega produkta tj. duhca so mladi, natančneje osnovnošolski otroci, ki v današnjem svetu, svetu računalnikov, mobilnih telefonov, televizije vse pogosteje pozabljajo na igro v naravi in preprosto druženje z vrstniki.

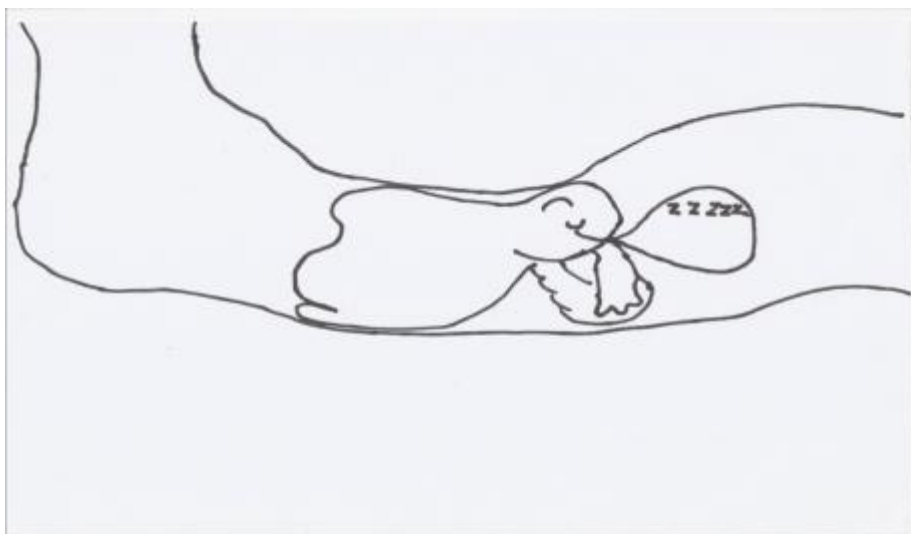
In grad, kjer jih bo z odprtimi rokami sprejel naš duhec, je več kot idealen kraj za to. Grajski dvorec bo s pomočjo podmladkarjev, našega duhca in domačinov ponovno zaživel.

Dovolj besed, udobno se namestite in vstopite v naš pravljичni svet.

1. PRAVLJICA O GRAJSKEM DUHCU

Nekje v ohranjenem delu podzemnega grajskega rova ...

Joj, pa ne, da sem spet zaspal med igranjem skrivalnic? Prijatelja duhca, tu sem. Sem vedel, da me tu ne bosta nikoli našla. Zapuščeni grajski rov je imenitno skrivališče. Ohoj, prijatelja! Nobenega glasu ni slišati, najbolje bo, da ju kar jaz poiščem. Duhca, kje sta? Pa ne, da me še vedno iščeta. Hi, hi, hi ... Kar na grajskem dvorišču ju bom počakal. Hi, hi,hi, to bosta presenečena, ko bosta izvedela, kako sem ju ukanil.

Čez tri dni

Še vedno ju ni. Me pa res vneto iščeta, kar malo dolgčas mi je že. Oooo, kaj pa se svetlika na grajskih vratih svetlika. Sporočilo, in to zame. Le kako sem ga lahko spregledal. Pa poglejmo, kaj piše.

Dragi prijatelj,

iskala sva te polnih petdeset let, postalo nama je že pošteno dolgčas, zato sva se odzvala povabilu najinega strica iz Amerike, da ga obiščeva za noč čarovnic. Vrneva se čez kakšno stoletje.

Čez kakšno stoletje? In kaj pa naj jaz počnem medtem, ko ju ne bo? Hm, že vem! Saj se lahko sam igram skrivalnice, saj sem pa ja zabaven duhec! Poiskati si moram le dobro skrivališče. Glej no glej, grajska restavracija je odprta. Super! Tako, skrijem se pod mizo in čakam, da me kdo najde. Upam, da tokrat ne bom zaspal.

Čez nekaj ur

Joj, kako me bo pa kdo našel, če sem pa sam? To sploh ni zabavno. Obožujem skrivalnice, ampak brez prijateljev so dolgočasne. Mislim, da je čas, da si poiščem nove prijatelje. Super

ideja! Rad bi spoznal nekoga, ki se rad igra, uči, raziskuje ... Otroci, seveda, oni me bodo razumeli, njim bom pisal. Še po pero, črnilo in po papir skočim, pa bo. Takole:

Dragi otroci,

sem duhec, stanujem v prečudovitem baročnem dvorcu iz 15. stoletja, ki se nahaja v osrčju Beltinec. Sem zelo osamljen. Zelo rad se igram skrivalnice, raziskujem ... Pridite se prosim igrat z mano.

Vaš duhec.

P.S. Prilagam svojo sliko, da me boste lažje prepoznali.

Menim, da sem se čudovito odrezal. Ampak otrok ne morem kar tako povabiti. Potruditi se moram in jim pripraviti nekaj nepozabnega. Pa pogledjmo... Imam čudovit baročni dvorec, ki je lahko super za igranje skrivalnic, pod njim sta dva skrivnostna zapuščena grajska rova kot nalašč za razburljiv nočni pohod, veliko grajsko dvorišče, kjer se lahko igramo in si pripravimo vse potrebno za pohod, poleg tega pa lahko prijaznega strica v restavraciji Pri grajskem stolpu prosim, da nam pripravi, oz. pomaga pripraviti nekaj za pod zob.

Vse imam, moram se samo dobro organizirati, pa bo šlo. Zadnjič sem kar nekajkrat srečal v okolici gradu učence turističnega podmladka, malo je manjkalo, da jih nisem ogovoril. Iz njihovih pogovorov sem slišal, da jih grad kar precej zanima, in ker bom sam zelo težko izpeljal celotno zadevo, bom za pomoč poprosil kar njih.

Skupaj bomo pripravili čudovit naravoslovno-športni dan za otroke 2. triletja. Poimenoval ga bom kar Igrijada z duhcem. Otroci se bodo pri meni še kaj naučili, se ob tem zabavali in se k meni na obisk radi vračali.

Ob začetku šolskega leta bom osnovnim šolam poslal vabilo, da bodo imeli učitelji čas, da si moj naravoslovno-športni dan planirajo v letnih delovnih pripravah (vabilo, priloga 2).

Otroci bodo k meni na grad prišli v popoldanskem času v mesecu novembru, ko so dnevi že pošteno krajši in bodo lahko začutili utrip gradu podnevi in ponoči. Jupii, nikoli več ne bom osamljen.

Čez nekaj časa ...

Tako, s pomočjo podmladkarjev sem pripravil program:

Čas	dejavnost	izvajalec
15.00-15.30	Zbiranje otrok na grajskem dvorišču, hladno-topli napitek, pozdrav duhca.	* Učenci turističnega podmladka (v duhca preoblečen učenec), gospod Vučina (lastnik restavracije Pri grajskem stolpu), osebje restavracije, šolski varnostnik (javna dela). Restavracija pri Grajskem stolpu.
15.30-15.45	Razdelitev po skupinah, navodila za delo.	* Učenci turističnega podmladka, mentorji.
15.45-16.45	Skrivalnice z grajskim duhcem.	* Učenci turističnega podmladka, gospod Vučina, osebje restavracije.
16.45-17.00	Sestavljanje duhca na panoju (grajsko dvorišče).	*Učenci turističnega podmladka.
17.00-17.15	Malica	*Mentorji in spremljevalci
17.15-18.00	Delavnice (duhci in lampijončki).	* Učenci turističnega podmladka, mentorici, učitelji.
18.00-19.00	Sprehod nad skrivnima grajskima rovoma (do cerkve in Granarja).	* Šolski varnostniki (glede na število otrok, rumeni jopiči, kresničke), spremljevalci, mentorji in učenci turističnega podmladka).
19.30	Prihod h gradu, topli-hladni zeliščni napitek, koruzna »zlejvanka«, zaključek in odhod domov.	* Gospod Vučina z osebjem, mentorji, učitelji, spremljevalci.

Mislím, da nam gre fantastično od rok! Grem po fotoaparát, da si bodo otroci lažje predstavljali, kje se bo vse odvijalo.

Grad v vsej svoji lepoti

Grajsko dvorišče (prireditveni prostor) – tu bo obiskovalce sprejel naš duhec.

Parkirni prostor – varnostnik bo pričakal obiskovalce in jih pospremil do grajskega dvorišča. Glede na število otrok, bomo zagotovili varnost otrok z dodatnimi varnostniki (na cca. 12 otrok en varnostnik).

Kako bo naše srečanje potekalo.

Učence in njihove učitelje bom počakal na grajskem dvorišču. Toplo jih bom pozdravil.

Dragi otroci, dobrodošli pri meni. Sem grajski duhec, ki že stoletja prebivam v tej prečudoviti baročni graščini iz 15/16. stoletja. Nahajamo se na grajskem dvorišču, prav tu, kjer se je že kar nekaj časa nazaj sprehajala grajska gospoda.

V grajskih prostorih je nekaj časa (po 2. svetovni vojni) delovala osnovna šola in lekarna.

Danes je podoba gradu malce drugačna, manjka namreč južni grajski stolp, skrivnostni grajski rovi so zasuti. V gradu se nahaja stalna zbirka Zgodovina zdravstva v Pomurju s poudarkom na lekarništvu, Zavod za turizem in kulturo Beltinci, razstavnici in poročni prostori, ter restavracija.

(duhec otrokom razkaže grad, pokaže jim sobi v zgornjem nadstropju gradu, kjer sta bili lekarna in učilnica).

Ko se vrnejo...

Stric iz restavracije nam je pripravil hladno-topli zeliščni napitek. Učenke turističnega podmladka vam ga bodo postregle (priprava napitka, priloga 1).

Zdaj pa je, dragi moji prijatelji, čas za igranje skrivalnic. Naša igra je omejena na tri grajske prostore, in sicer sobo, v kateri je nekoč delovala lekarna, sobo, kjer je nekoč bila osnovna šola in restavracijo. Vaš cilj je, da pravilno rešite zastavljene naloge in poiščete košček duhca. Končate, ko zberete vse tri koščke in duhca sestavite na panoju, ki se nahaja na grajskem dvorišču.

Vaše učitelje pa prosim, da vas razdelijo v tri skupine. Učenke turističnega pomladka bodo skupine poimenovala (1. skupina »GROFI, 2. skupina »GRAJSKI STOLP«, 3. skupina »SKRIVNI ROV«), določile vodjo skupine in vam razdelile lističe z nalogami.

Pozorno preberite navodila na lističu. Želim vam veliko sreče pri iskanju.

Zdaj pa bo najbolje, da se jaz kar skrijem. Se vidimo.

Skupina GROFI rešuje najprej nalogo 1, nato nalogo 2 in na koncu nalogo 3.

Skupina GRAJSKI STOLP rešuje najprej nalogo 2, nato nalogo 3 in na koncu nalogo 1.

Skupina SKRIVNI ROV rešuje najprej nalogo 3, nato nalogo 1 in na koncu še nalogo 2.

(Učenci rešujejo naloge po skupinah, v vsaki sobi imajo pripravljeno gradivo, liste, šolsko klop. V vsaki sobi je tudi učenka turističnega podmladka (ki učence opozori na čas) in pri kateri dobijo ob uspešno opravljeni nalogi namig, kje se skriva delček duhca).

1. naloga

Povzpnite se po stopnicah in poiščite sobo, v kateri se je nekoč nahajala lekarna, danes pa je tam stalna razstavna zbirka Zgodovina zdravstva v Pomurju.

Vaša naloga je, da pravilno rešite križanko, ki se nanaša na zdravilne rastline. Pravilno geslo pokažete učenki turističnega podmladka, ki vam bo v zameno dala namig, kje se skriva delček duhca. Pomagate si lahko z literaturo (knjiga: 300 vprašanj o zeliščih). Časa imate 15 minut. Srečno.

Križanka:

1. Ime rastline pomeni »morska rosa«. Uporabljamo samo list. Je cenjena začimba, predvsem v italijanski in francoski kuhinji.
2. Kot nizek grm se najdlje goji na Kitajskem, kjer so čaj pili kot zdravilo že v 6. stoletju. Grm s čajnimi listi se imenuje _____.
3. Rastlina z užitnimi cvetovi bele barve (glej sliko) se uporablja kot sredstvo proti sluzničnemu vnetju in prehladnemu nahodu, za izločanje vode ter kot blago odvajalo.
4. Je vsem znano užitno sadje. V 70-tih letih zelo cenjeno zaradi domneve, da je laetril učinkovito zdravilo proti kašlju.
5. Zdravilna rastlina na sliki je _____.
6. Kot začimba je v kuhi nepogrešljiv. Koren je bele barve, listi so zeleni. Ljudsko zdravilstvo priporoča vtiranje soka te rastline na lasišče ob naglavnih ušeh.

(Rešitev: rožmarin, čajevac, bezeg, marelica, kamilica, peteršilj).

1.

3.

4.

5.

6.

1. * _____
2. _____ * _____
3. _____ * _____
4. _____ * _____
5. _____ * _____
6. _____ * _____

Rešitev križanke je ime zdravilne rastline, ki jo lahko prepoznaš s potepanj po travniku. Iz

njenih listov lahko pripraviš okusno solato. Cvetovi rastline so rumene barve.

Rešitev: regrat.

NAMIG UČENKE: Skrivni košček duhca je ob steklenički, v kateri so posušeni cvetovi rastline, ki je rešitev križanke.

2. naloga

Nahajate se v prostoru, kjer so nekoč otroci »gulili« šolske klopi. Vsi vemo, da je znanje zaklad, ki povsod spremlja svojega lastnika.

Časa imate natanko 10 minut, da smiselno povežete pregovore o znanju, ter v Slovarju prekmurskega beltinskega govora poiščete nekaj tipičnih prekmurskih besed, ki se nanašajo na učenje, znanje, šolo (zadostuje, če jih najdete vsaj 5)

* Kdor veliko ve,	več ve.
* Kar ti v glavi ostane,	neznanje kriči.
* Več glav	ti nihče ne vzame.
* Znanje molči,	malo verjame.

Rešitve: Kar ti v glavi ostane, ti nihče ne vzame; Več glav več ve; Znanje molči, neznanje kriči; Kdor veliko ve, malo verjame.

NAMIG UČENKE:

Skrivni košček duhca se nahaja pod klopjo, s katere je lep razgled na mesto, kjer je nekoč stal južni (četrti) stolp gradu.

3. naloga

Na grajskem dvorišču je restavracija Pri grajskem stolpu. V grajski kuhinji vas že čaka gospod Vučina, lastnik restavracije, in kuhar. Z njuno pomočjo boste pripravili preprosto prekmursko sladico s koruzno moko ali s koruznim zdrobom, mlekom in jajci, s katero se boste posladkali po vrnitvi s pohoda.

Recept:

- 250 g koruzne moke
- 5 dl mleka
- 3 žlice sladke smetane
- 1 jajce
- 2 žlici sladkorja
- sladkor v prahu
- 3 žlice olja
- sol

Priprava

- Pečico segrejemo na 200° C.
- Koruzno moko, mleko, sladko smetano, jajce, sladkor in ščepec soli *razžvrkljamo* v gladko testo.
- Pekač namažemo z oljem, potem pa vanj nalijemo pripravljeno testo. Pekač potisnemo v segreto pečico. Ko se testo nekoliko dvigne, temperaturo znižamo na 175° C; skupen čas pečenja je 20 do 30 minut.

Časa imate 35 minut.

Ko bo sladica v pečici, dobite pri učenki namig.

NAMIG: Da dobite košček duhca, morate naštetih vsaj pet sestavin, ki ste jih uporabili pri peki koruzne zlejvanke.

Medtem ...

Takole, kar sem k prijaznim tetam na Zavodu za turizem in razvoj se skrijem in počakam, da otroci poiščejo vse manjkajoče dele in me sestavijo. Glej no glej, če malo pripremem vrata, jih lahko kar od tu opazujem. S kakšno vnemo so se lotili reševanja nalog. Super.

Čez pol ure ...

Najhitrejši že prihajajo. Ne morem verjeti. Zdaj, zdaj bodo na dvorišču.. Joj, kako lepo sliko so sestavili, vidim, da so mi leta prizanesla. Kar pridružil se jim bom. Me že kličejo.

Medtem na grajskem dvorišču

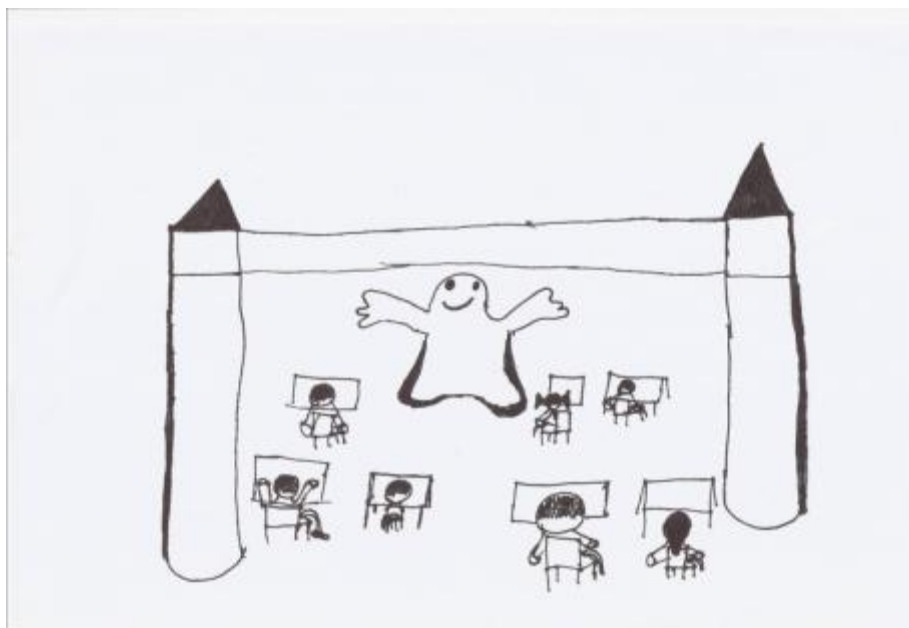
Učenci delčke duhca, ki so jih dobili med igro skrivalnic, pripnejo na pano, ki se nahaja na grajskem dvorišču. Vodijo jih turistični podmladkarji.

Pridruži se jim duhec...

Tako, moji dragi otroci, čudovito ste se odrezali, zdaj pa je čas, da si naše trebuščke napolnimo z okusno grajsko enolončnico, ki so jo posebej za nas pripravili v restavraciji Pri grajskem stolpu. Dober tek.

Zdaj pa je čas, da si napolnimo trebuščke. Jaz sem že pošteno lačen. Upam, da vi tudi. Imam presenečenje za vas. Kar do grajske restavracije stopimo, kjer nas že čaka prijazni stric, ki nam je v velikem kotlu pripravil pravo grajsko enolončnico. Dober tek, otroci!

(Učenke turističnega podmladka razdelijo plastične krožnike in žlice, osebje restavracije prinese kotel z enolončnico in jo razdeli. Po malici mize pospravimo (ob vsaki mizi je vrečka za smeti) in prostor pripravimo za delavnice.

Tako, pa smo se okrepčali, zdaj pa nas že čakajo učenci turističnega podmladka. Z njihovo pomočjo boste lahko izdelali najčudovitejšo stvar na svetu – mene, naredili si boste še prav posebne lampijončke, s pomočjo katerih se bomo podali po poteh, kjer sta potekala skrivna grajska rova. Uživajte!

(Učenki turističnega podmladka na mize prinesejo potrebni material, najprej iz vrteksa in vate izdelajo duhca, nato pa iz steklene posode, sveče in žice še lampijončke).

Dragi prijatelji, zdaj se bomo odpravili na prav poseben sprehod, šli bomo po poti, kjer sta potekala skrivna grajska rova. Žal se nista ohranila, danes sta zasuta. Rova sta povezovala grajsko poslopje s cerkvijo, samostanom in skladiščem hrane, tako je en rov je potekal od gradu do cerkve Sv. Ladislava, drugi pa od gradu do Granarja. Grad je imel dva rova: za pobeg in preskrbovanje.

Da bo naš sprehod res nekaj posebnega, vas vaše učiteljice že čakajo z vžigalicami, s katerimi bodo prižgale svečke v lampijončkih. Prosim poskrbite za svojo varnost in si nadenite

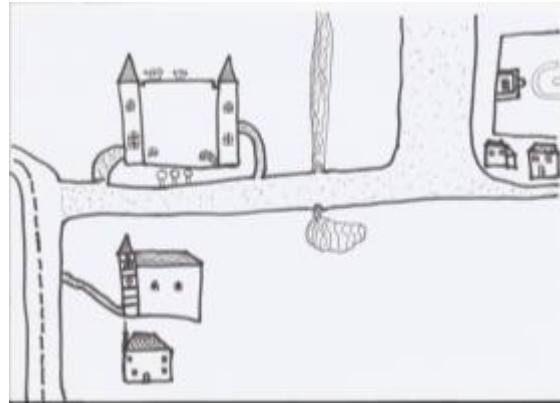
kresničke, za dodatno varnost pa bodo poskrbeli tudi naši varnostniki, ki nas že čakajo v rumenih jopičih.

Pa veselo pot pod noge. Kar za mano, dragi otroci.

(Duhec otroke vodi nad prvim podzemnim rovom, ki vodi do cerkve Svetega Ladislava in je od gradu odmaknjen 500 metrov).

Pot nad prvim skrivnim rovom
(od gradu do cerkve, 500 metrov)

Pot nad drugim skrivnim rovom
(od gradu do Granarja, 1 kilometer)

Dragi otroci, hodimo nad prvim skrivnim rovom, ki vodi od gradu do Cerkve SV. Ladislava.

Prvo cerkev omenjeno v letu 1669 so uporabljali grofje, ki so prebivali v beltinskem gradu. Bila je lesena, pokrita s skodlami, na glavnem oltarju pa je bila slika Gospodovega vstajenja. Za ljudstvo pa so cerkev zgradili leta 1742. Cerkev je zidana v baročnem slogu.

V letu 1890, so ji na severni strani dozidali stransko ladjo, 1894. so prizidali stransko kapelo ave Marija s kamnitim oltarjem. Pod to kapelo je grobnica grofov Zichyjev, zgrajena okrog 1895. leta. V začetku stranske ladje je zvonik, ki so ga sezidali leta 1777. Cerkev ima čudovito pročelje saj sta ob glavnem vhodu v cerkev na desni in levi strani dva stolpa. Prvotni oltar je bil iz leta 1799.

Po isti poti se bomo vrnil h gradu in nadaljevali pot nad drugim skrivnim rovom, ki vodi do Granarja. V davni preteklosti je to skladišče prehrabnih pridelkov bilo s podzemnim rovom povezano z gradom.

V stavbi so nekoč shranjevali žito.

(Učenci se v spremstvu učiteljic, varnostnikov podajo na pot proti Granarju, ki vodi ob prometni cesti) Ko si Granar ogledajo se po isti poti vrnejo proti gradu, kjer jih počaka toplo-hladni zeliščni napitek in koruzna zlejevanka, ki so jo pripravili sami med igro skrivalnic. Okrepčajo se in se pripravijo za odhod. Vse potrebno med časom pohoda pripravi osebje grajske restavracije).

Duhec jih ogovori ...

Tu se je naše potovanje končalo, toplo vas vabim, da skupaj odidemo do gradu, popijemo toplo-hladni zeliščni napitek. Upam, da ste se imeli nepozabno in da se kmalu spet vidimo. Hvala, da ste mi pomagali pregnati dolgčas. Oglasite se še kdaj. Jaz ne grem nikamor še vsaj nekaj stoletij.

Srečno!

Tako, otroci so odšli. Jaz pa moram (skupaj s podmladkarji) pripraviti finančni načrt. Finance mi nikoli niso šle od rok.

Ker sem v našem malem že prava zvezda, se je javilo že kar nekaj sponzorjev, ki mi bodo pomagali pri izvedbi mojega športno-naravoslovnega dneva.

Pa pogledjmo!

FINANČNI NAČRT

Tiskarna Klar (sponzorsko)	Učni listi, promocijski plakati (naklada: 500 izvodov, format: B2, število strani: 1, tisk: dvobarvni, cena: cca. 100 €).
Gospod Vučina (lastnik restavracije Pri grajskem stolpu) - sponzorsko	Sestavine za koruzno zlejevanko, priprava grajske enolončnice (cca. 100 oseb, cca. 130 €), toplo-hladnega zeliščnega napitka (100 oseb, cca. 130 €, pomoč pri strežbi (zastonj)).
Cvetličarna Kalija	Vrteks, čajne svečke, rafija, vžigalice (cca. sponzorsko 50 €).
Udeleženci (učenci in mentorji)	Nabava materiala v Kaliji, preostanek denarja v sklad za obnovo gradu ali fond za pomoč pri turističnih prireditvah v neposredni bližini gradu
Oglaševanje – radijski mediji (število objav: 200, dolžina: 40 s, namen: predstavitev turističnega produkta (duhca)).	Radio Maxi, Murski Val, Viva (cena cca. 260€).
Spletni portal http://sobotainfo.com	

Seveda se mora glas o meni slišati v deveto vas in še dlje. Promoviral se bom na različne načine:

- Ob začetku šolskega leta bom osnovnim šolam poslal vabilo.
- O meni boste lahko prebrali tudi na internetni strani šole, ki jo obiskujejo moji prijatelji iz turističnega podmladka.
- Pojavil se bom tudi v lokalnem časopisu Vestnik (vabilo), šolskem glasilu in občinskem časopisu Mali Rijtar.
- Zasledili me boste tudi na internem kanalu.

2. TRŽENJE

Ob koncu meseca julija poteka v Beltincih Mednarodni folklorni festival. V okviru le-tega se bom skupaj s podmladkarji povezal s KUD (Kulturno-umetniško društvo Beltinci) in TIC (Turistični informacijski center Beltinci) in Občino Beltinci in propagiral naš turistični produkt – to sem jaz, duhec, da ne bo pomote - v obliki tržnice (tržnica bo izgledala tako kot na festivalu TPLG).

3. KONCEPT TRŽNICE

Na tržnici bomo z učenci turističnega podmladka privabljali obiskovalce, da se ti seznanijo z našo prireditvijo in mano - duhcem, predvsem pa povabili mlade, da se udeležijo našega športno-naravoslovnega dneva, se zabavajo, družijo in tako spoznajo nekaj o našem kraju.

4. ARHIVIRANJE NALOGE

Nalogo o meni si je mogoče ogledati v šolski knjižnici (OŠ Beltinci) ter na spletni strani www.osbeltinci.si. Izvod naloge bo shranjen tudi pri mentoricama turističnega podmladka, prav tako pa ima vsak podmladkar svoj izvod naloge in vam jo bo z veseljem posodil. Pokličite: OŠ Beltinci 02 5413100.

5. ZAKLJUČEK

Naš duhec, kot turistični proizvod, je nekaj posebnega, izvirnega ... Prepričani smo, da je obogatitev našega kraja, šole in bližnje okolice. Z našo pomočjo in pomočjo krajanov bo grad ponovno dobil nekdanjo veljavo ter izgubljeni blišč.

Prepričani smo, da bo naša ponudba naletela na plodna tla, zato smo jo v bližnji prihodnosti pripravljene razširiti, dopolniti in jo ponuditi tudi drugim ciljnim skupinam turistov (upokojevcem, družinam, srednješolcem ...)

Želimo si, da bi naš športno-naravoslovni dan postal stalnica v letnih delovnih pripravah učiteljev osnovnih šol.

6. POVZETEK

Začetek šolskega leta je čas, da učitelji planirajo dejavnosti, ki bodo potekale skozi celotno šolsko leto. Zato smo se odločili, da jim takrat pošljemo naše vabilo na druženje z našim duhcem, da imajo še dovolj časa, da našo ponudbo vključijo v letni delovni načrt šole in z njo obogatijo učne vsebine učencev.

Naš duhec bo poskrbel, da se bodo učenci v naši družbi na grajskem dvorcu imeli nepozabno.

Nalogo smo zasnovali tako, da bi v bodoče, če bi bilo zanimanje, naše dejavnosti in program ter vsebine razširili in jih prilagodili tudi drugim ciljnim skupinam turistov (Mogoče že s turistično nalogo v okviru naslednjega TPLG).

Ključne besede: grad, duhec, druženje, športno-naravoslovni dan.

7. LITERATURA

ŠRAJ, P., 1997: BELTINCI Z OKOLICO, SAMOZALOŽBA, BELTINCI.

ŠRAJ, P., 1995: BELTINCI 1322/1993, OBČINA BELTINCI, BELTINCI.

<http://www.pomurske-lekarne.si>

http://sl.wikipedia.org/wiki/Cerkev_svetega_Ladislava,_Beltinci

Obseg besedila, število in vrsta prilog

Naša raziskovalna naloga ima 26 strani.

Priloge:

Priloga 1: Hladno-topli napitek (recept)

Priloga 2: Vabilo

Priloga 3: Anketa

Priloga 4: Beltinski grad 1686 in Granar

Priloga 5: Stara lekarna

8. PRILOGE

I. Priloga 1

HLADNO – TOPLI ZELIŠČNI NAPITEK

Že pred stoletji so ljudje uživali čaj, narejen iz zelišč, nabranih na domačem vrtu, travniku ali v gozdu. Danes, ko zanimanje za vzgojo domačih zelišč spet narašča, pa se stare tradicije vzgoje in pitja domačega čaja spet prebujajo.

Za čaj lahko uporabimo sveže nabrane ali posušene lističe ali cvetne glavice (kamilica).

Priprava zeliščnega čaja je enostavna: v zavreto vodo stresemo jušno žlico svežih, oziroma čajno žličko posušениh zelišč. Zelišča pustimo v vodi od 5 do 10 minut in nato čaj precedimo ter po okusu dodamo med, sladkor ali limono.

II. Priloga 2

Osnovna šola Beltinci
Panonska 35/b, 9231 Beltinci

Telefon: (02) 541 31 00

Faks: (02) 541 31 12

GSM: 041 653 950

E-mail: o-beltinci.ms@guest.arnes.si

Spletna stran: <http://www.o-beltinci.ms.edus.si>

Vabilo

Dragi otroci,

Sem duhec, stanujem v prečudovitem baročnem dvorcu iz 15. stoletja, ki se nahaja v osrčju Beltinec. Sem zelo osamljen. Zelo rad se igram skrivalnice, raziskujem ...

Za vas sem pripravil zanimivi naravoslovno-športni dan, in sicer v mesecu oktobru.

Pošiljam vam program:

Čas	dejavnost
15.00-15.30	Zbiranje otrok na grajskem dvorišču, hladno-topli napitek, pozdrav duhca.
15.30-15.45	Razdelitev po skupinah, navodila za delo.
15.45-16.45	Skrivalnice z grajskim duhcem.
16.45-17.00	Sestavljanje duhca na panoju (grajsko dvorišče).

17.00-17.15	Malica.
17.15-18.00	Delavnice (duhci in lampijončki).
18.00-19.00	Sprehod nad skrivnima grajskima rovoma (do cerkve in Granarja).
19.30	Prihod h gradu, topli-hladni zeliščni napitek, koruzna »zlejvanka«, zaključek in odhod domov.

Pridite se prosim igrat z mano. Ne pozabite na primerno obleko in obutev. Da bomo na cesti varni, prinesite s sabo kresničko.

Vaš duhec.

P.S. Prilagam svojo sliko, da me boste lažje prepoznali

Za več informacij lahko pokličete na OŠ Beltinci (številka je v glavi vabila). Kontaktni osebi sta Brigita Čeh in Mateja Horvat Duh.

III. Priloga 3

ANKETA

BELTINSKI GRAD

1.) Kako in kje ste dobili gradivo za knjigo?

Gradivo sem iskal doma in v tujini dobrih osem let.

2.) V vaši knjigi smo izvedeli, da ste prišli v stik celo z grofičinim nečakom z Dunaja. Kako?

Soboška gimnazija je navezala stike z grofom tako se je tudi meni porodila misel, da navežem stike z njim in tako izvem kaj je več o gradu in življenju na njem. Grof je bil zelo vesel, da se nekdo zanima za beltinski grad kateri je njemu tako pri srcu. Tako sva si v času 1993/94 začela dopisovati. S tem sem prišel do ogromno podatkov rodbine Zichy in Szechenyi.

3.) Kdaj so se po vaših virih pojavili prvi podatki o gradu?

Prvi podatki so iz 13. stol., ko je bila graščina v lasti rodbine Gyuri. Leta 1532 se beltinski grad prvič omenja v dnevniku Banffyjeve rodbine.

4.) Kakšen je bil grad?

Grad je bil srednjeveške oblike z obzidjem, katerega so ob koncu 17 stol. porušili, ko so se prenehali turški vpadi. V grofovski park se ni dalo priti brez dovoljenja. Tam kjer je bila "živa meja" in vhod v park, so bila nekdanja železna vhodna vrata. Pri vhodu v grad je bila sprejemna soba, v njej pa čuvaj, vratar "Wachter". Ta je naznanil obiskovalca pri grofici, katera je potrdila ali zavrnila obisk.

Dvorišče gradu je bilo zaprtega tipa, obzidano z vseh strani in na skrajnih vogalih z štirimi okroglimi stolpi. Na dvorišču je bil tudi vodnjak. Na tem dvorišču so bile položene – razstavljene trofeje lovcev, ko so se vrnili z bogatega lova.

5.) Kakšna je bila oprema gradu?

V spodnjih prostorih na severni strani gradu so bila stanovanja služinčad. V nadstropju so bile velike sončne sobane, ki so bile poslikane ter okrašene s stropnimi štukaturami. V posameznih sobanah ni manjkalo stilnega pohištva, prekrasnih preprog, vitrine pa so bile polne lepega in dragega porcelana, kristala in srebrnine. Manjkala tudi ni bogata grajska knjižnica. Na gradu je bil tudi čudovit salon, ki je bil opremljen z vsem kar spada v tak reprezentančen prostor.

6.) Med ljudmi krožijo govorice o skrivnih podzemnih rovih, kaj nam lahko poveste o njih?

Pred vhodom v grad poteka pod zemljo iz gradu rov, ki naj bi bil speljan do notranjih prostorov cerkve. Po pripovedovanju starejših Beltinčanov, bi naj še bil en rov, ki naj bi vodil v Granar. Očividci pravijo, da je buldožer pri kopanju gramoza v parku verjetno zadel ob drugi rov, ga poškodoval ter zalil z vodo. V tem trenutku namreč vodna gladina nenadoma upadla.

7.) Nam lahko poveste kaj o rodbinah, ki so vladale na beltinskem gradu?

Zadnja rodbina, ki je vladala na gradu je bila rodbina Zichy (1881-1945), pred tem pa rodbina Wimpffen, katere hčerka je bila Hedvika mati Marije Zichy, zadnje beltinske grofice. Spominjajo se je kot izredno dobrosrčne ženske in milostljive, kar so njeni najbližji sodelavci radi izkoristili v sebi prid. Pred smrtjo si je zaželela ogledati beltinski grad, vendar ji takratni ravnatelj OŠ, želje ni hotel izpolniti. Še ob takratnem zadnjem obisku Beltinec, je prinesla nekaj za otroke s čimer je spet izkazala svojo dobroto. Leta 1977 je umrla in je zadnja beltinska grofica pokopana v Beltincih. Z njeno smrtjo se je zaključila doba beltinskih grofov, čeprav se je njihovo aktivno delovanje končalo že 1945 leta.

Gospod Peter Šraj nama je bogato opisal zgodovino beltinskega gradu. Obžaluje, da je grad v stanju kakršnem je, da je že več kot pol stoletja odkar grad nima pravih gospodarjev, pa vendar je grad urbani del Beltinec. Upa in želi, da bomo znali, hoteli in zmogli grad in park obnoviti. Iz njega kar vrejo zgodbe o življenju na gradu, rodbinah, ki so vladale na gradu, slikah v cerkvi in upava si trditi, da nam bo pomagal odkriti še kakšno zgodbo iz zgodovine. Ob slovesu nama je podaril še njegovo knjigo Lekarništvo v Beltincih, ki je izšla v letu 2007 in naju prijazno povabil k ponovnemu obisku.

Marina in Matjaž Maučec z avtorjem obeh knjig o beltinskem gradu z gospodom P. Šrajem

IV. Priloga 4

BELTINSKI GRAD

V tem poglavju tokrat ne bom veliko pisal o gradu kot stavbi, ampak želim prikazati beltinski grad v slikah, ki večinoma še niso bile nikjer objavljene. Navajam podatke o podzemnih rovih, za katere mnogi menijo, da niso resnični, da je to samo grajska pravljica.

Slika šte. 192 prikazuje skrajni severni del gradu, od prelopedga belčana, najlepšega gospodarskega dela pa do črnega okroglega stolpa. Vsega tega domisi ul, ker je v celoti porušena. Črni, porušeni okrogli stolp je sestavljen tudi v poznih podzemnih rovi.

222

V. Priloga 5

(Slika šte. 193 prikazuje mag. farmacije Elemérja Szepessyja pri njegovem delu v lekarni. Vir: dr. Nikolaj Szepessy).

Na naslednji strani prilagam zanimivo listino, s katero se posamezniku potrdi domovinska pravica. Omenjena listina je bila v veljavi vse do 1945. leta.

180

(Listina, ...)

SZEPESSYJEVA lekarna:

Družinsko apotekarsko (lekarniško) tradicijo je pričel Šandor Szepessy (Aleksander Remcsek). Po njegovi smrti (1910) je z lekarništvom nadaljeval njegov sin - Gustav, ki je že imel prostore lekarnice v sedanji stavbi, na današnji Mladinski ulici.

(Na sliki številka 150 je Gustav Szepessy - lekarnar. Kot zanimivost k tej sliki naj dodam, da je omenjena slika v legitimiranju za motorno vozilo (današnja vozniška izkaznica) z datumom 27. maja 1914. leta. Vir: dr. Nikolaj Szepessy).

V starosti 34 let je Gustav umrl in čez določen čas ga je v domači lekarni nadomestil njegov sin Elemer.

Z majhnimi časovnimi presledki je bila lekarna v privatni stavbi preko 60 let, vse do 1977. leta, ko je bila v Cvetnem naselju zgrajena sodobna lekarna.